

[Strona Główna](#) > ... > [Wszczęcie Postępowania Sądowego](#) > [Gdzie i jak](#) > [Jak Wnieść Sprawę Do Sądu?](#) Northern Ireland

Jak wnieść sprawę do sądu?

Irlandia Północna

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Czy muszę skierować sprawę do sądu czy istnieje alternatywne rozwiązanie?

Poniżej przedstawiono ogólny zarys zasad wszczynania postępowania, które mają zastosowanie w Irlandii Północnej. Zarys ten nie stanowi jednak wyczerpującego objaśnienia przepisów prawa i nie należy go w ten sposób traktować. Szczegółowe zasady prowadzenia postępowań określono w przepisach procesowych, z którymi w miarę możliwości należy się zapoznać.

Niewiele osób jest chętnych do wystąpienia na drogę sądową – większość sprawdza najpierw możliwości polubownego rozstrzygnięcia sporu. Można to zrobić nieformalnie bez wsparcia prawnika (np. na spotkaniu, przez wymianę pism lub telefonicznie) lub drogą formalną przy wsparciu pełnomocników procesowych lub mediatorów. Do sądu należy udać się wyłącznie wtedy, gdy polubowne rozstrzygnięcie sporu nie jest możliwe.

Więcej informacji na temat pozasądowych metod rozstrzygania sporów (ADR) w Irlandii Północnej znajduje się na [stronie internetowej Centrum Porad Prawnych w Irlandii Północnej \(Law Centre\)](#).

Jeżeli konieczne jest wniesienie sprawy do sądu, powód musi ustalić sąd właściwy do jej rozpoznania. W przypadku roszczeń cywilnych sprawę można wnieść do Wysokiego Trybunału, z zastrzeżeniem przepisów ustawy. Większość spraw rozpoznaje jednak sąd hrabstwa, który jest właściwy w sprawach, w których wartość przedmiotu sporu nie przekracza 30 000 funtów szterlingów. Irlandia Północna dzieli się na okręgi sądownoadministracyjne – aby wybrać właściwy, warto skorzystać z Wytycznych dotyczących sądowności administracyjnej („Administrative Court Guide”). W myśl podstawowej zasady postępowanie wszczyna się zasadniczo w tym okręgu sądownoadministracyjnym, w którym pozwany ma miejsce zamieszkania lub w którym prowadzi działalność (choć teoretycznie postępowanie można wszcząć w dowolnym okręgu).

[Wytyczne dotyczące sądowności administracyjnej](#) można pobrać ze strony internetowej NICTS. W sprawach ogólnych można również skontaktować się z Zespołem ds. Komunikacji Służby Sądów i Trybunałów Irlandii Północnej (+44 300 200 7812).

2 Czy istnieje termin, w czasie którego należy wnieść sprawę do sądu?

Zob. arkusz informacyjny dotyczący [terminów procesowych](#).

3 Czy powinienem skierować sprawę do sądu w danym państwie członkowskim?

Zob. odpowiedź na pytanie nr 1 i arkusz informacyjny dotyczący [właściwości](#).

4 Jeżeli tak, do którego sądu w tym państwie członkowskim należy się zwrócić, biorąc pod uwagę moje miejsce zamieszkania i miejsce zamieszkania drugiej strony lub inne aspekty mojej sprawy?

Zob. odpowiedź na pytanie nr 1 i arkusz informacyjny dotyczący [właściwości](#).

5 Do którego sądu w danym państwie członkowskim powinienem się zwrócić, uwzględniając charakter sprawy i wartość przedmiotu sporu?

Zob. odpowiedź na pytanie nr 1 i arkusz informacyjny dotyczący [właściwości](#).

6 Czy mogę wytoczyć powództwo osobiście czy też muszę to zrobić przez zastępcę procesowego, na przykład adwokata?

Zasadniczo każdy może swobodnie wytoczyć powództwo lub wdać się w spór we własnym imieniu lub za pośrednictwem pełnomocnika procesowego. Od tej zasady istnieją jednak określone wyjątki. Na przykład w postępowaniu przed Wysokim Trybunałem kurator procesowy (*next friend* albo *guardian ad litem*) osoby, która nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych (np. nie ukończyła 18. roku życia) musi występować za pośrednictwem prawnika (*solicitor*). Osoba prawna również musi być reprezentowana przez prawnika, chyba że sąd zezwoli na reprezentację członkowi zarządu.

Na występowanie w miejsce lub w imieniu osoby może być konieczna zgoda sądu.

Zarówno w Wysokim Trybunale, jak i na szczeblu sądów hrabstwa osobie, której nie reprezentuje pełnomocnik procesowy, może towarzyszyć osoba bliska, która może doradzać i robić notatki. Sąd może jednak nałożyć warunki/ograniczenia, aby zapewnić właściwy przebieg postępowania.

Z prawnikami z Irlandii Północnej mogą współpracować adwokaci i inni prawnicy praktycy z państw członkowskich Unii Europejskiej.

Wysoki Trybunał rozpoznaje bardziej złożone sprawy, w związku z czym większość osób korzysta z zastępstwa procesowego. Taka sama sytuacja ma miejsce również w sądach hrabstwa. W postępowaniach w przedmiocie drobnych roszczeń zastępstwo procesowe jest jednak mniej powszechne. Wynika to prawdopodobnie z tego, że postępowania takie prowadzi się w trybie arbitrażowym, a ustalenia dokonywane w sądzie mają mniej formalny charakter. Nie można jednak jednoznacznie stwierdzić, że wartość przedmiotu sporu bezpośrednio przekłada się na konieczność skorzystania z zastępstwa procesowego. Niekiedy roszczenia o niskiej wartości mogą wiązać się z poważnymi wątpliwościami dotyczącymi odpowiedzialności lub zaniedbania wspólnego. Między innymi dlatego w Irlandii Północnej roszczenia z tytułu szkody na osobie wykluczają się z zakresu właściwości dotyczącego drobnych roszczeń.

Osoba, która nie chce korzystać z usług prawnika, może zwrócić się o porady lub pomoc do sektora wolontariackiego (np. Biura Porad Prawnych dla Obywateli) lub organu państwowego (np. Rady ds. Konsumentów Irlandii Północnej).

7 Aby wszcząć postępowanie, do kogo powinienem skierować powództwo: do biura podawczego, do kancelarii sądu czy do innego organu administracji?

Aby wytoczyć powództwo, należy zasadniczo złożyć właściwe dokumenty i uiścić należną opłatę we właściwym sekretariacie sądu. Sekretariaty sądu są zwykle czynne w godzinach 10.00-16.30.

Pracownicy sądu mogą udzielić ogólnej pomocy i informacji na temat postępowania, ale nie mogą udzielać porad prawnych ani polecać pełnomocników procesowych.

Towarzystwo Prawnicze Irlandii Północnej prowadzi wykaz miejscowych prawników zwanych *solicitors*, a

Biblioteka Rady Adwokackiej (Bar Library) może pomóc we wskazaniu miejscowych prawników zwanych *barristers*.

8 W jakim języku należy złożyć pozew? Czy można to zrobić ustnie czy też wyłącznie na piśmie? Czy można przesłać pozew faksem lub pocztą elektroniczną?

W większości przypadków powództwo wytacza się w drodze pisma, które należy sporządzić w języku angielskim. W toku postępowania można jednak zgłaszać wnioski ustnie.

W celu wniesienia pozwu pisma składa się zwykle we właściwym sekretariacie sądu lub przesyła do tego sekretariatu. Po wszczęciu postępowania pisma doręcza się jednak zgodnie z przepisami procesowymi. W zależności od pisma może to się odbywać pocztą elektroniczną, faksem, pocztą tradycyjną lub osobiście.

Jeżeli wymagane jest tłumaczenie ustne lub pisemne pism, koszty ponoszą zwykle strony, a nie sąd.

9 Czy istnieją specjalne formularze służące do wnoszenia pozwu, a jeżeli nie, to w jaki sposób należy przedstawić sprawę? Czy są jakieś elementy, które należy uwzględnić?

W przepisach procesowych przewidziano wiele rodzajów pism, które stosuje się w różnych rodzajach postępowań.

W Wysokim Trybunale większość postępowań (np. o odszkodowanie za szkodę na osobie lub śmierć, oszustwo, odszkodowanie za szkodę majątkową itd.) wszczyna się w drodze wezwania do stawienia się przed sądem, które wydaje Sekretariat Główny (Front of House Office) w imieniu Sekretariatu Centralnego (Central Office) i Kancelarii (Chancery Office). Sekretariat opatruje znakiem skarbowym i pieczętuje dwa wezwania do stawienia się przed sądem – jedno zachowuje w archiwach, a drugie przekazuje wraz z wymaganą liczbą opieczetowanych odpisów do doręczenia.

Do wezwania może być załączone uzasadnienie ogólne (krótki opis charakteru roszczenia i żądanego środka ochrony prawnej) lub uzasadnienie szczegółowe (pełna treść pozwu).

W sądzie hrabstwa większość postępowań wszczyna się w drodze pisma procesowego zwanego *civil bill*, w którym podaje się pełne imiona i nazwiska lub nazwy oraz adresy stron, a także wskazuje właściwy okręg sądowno-administracyjny. W zwykłym piśmie zwanym *civil bill* należy ustalić wysokość „kosztów dwudziestojednodniowych” (*21 day costs*) – jeżeli pozwany zaspokoi roszczenie i uiszczy te koszty, postępowanie zostanie zawieszona. W piśmie tym określa się żądanie pozwu (w tym podaje się odpowiednie daty i miejsca).

Dla drobnych roszczeń opracowano specjalny formularz, który jest dostępny na [stronie internetowej Służby Sądów i Trybunałów Irlandii Północnej](#).

W toku postępowania konieczne może okazać się dostarczenie dodatkowych dokumentów. Jak wspomniano wcześniej, pracownicy sądów mogą udzielić ogólnej pomocy w zakresie tych dokumentów, ale nie mogą udzielać porad prawnych ani sporządzać takich dokumentów na rzecz osoby zainteresowanej.

10 Czy należy uiszczyć opłaty na rzecz sądu? Jeżeli tak, to w jakim terminie? Czy muszę uregulować honorarium adwokata już w momencie wnoszenia pozwu?

Opłaty są należne w chwili wydania wezwania do stawienia się przed sądem, pisma zwanego *civil bill* lub pozwu w sprawie drobnego roszczenia, a także na różnych etapach postępowania sądowego. Właściwe pismo opatruje się zwykle pieczęcią potwierdzającą uiszczenie opłaty. Na szczeblu sądów hrabstwa opłaty można uiszczyć w każdym sekretariacie sądu.

Zasadniczo przyjmuje się, że strona przegrywająca pokrywa wszystkie koszty, zarówno swoje, jak i strony przeciwnej. W Wysokim Trybunale wysokość kosztów oblicza się na podstawie nakładu pracy. W sądach hrabstwa funkcjonuje ruchoma skala kosztów stałych, których wysokość zależy od wartości przedmiotu sporu. Dzięki tej skali można przewidzieć prawdopodobny koszt postępowania, ale w niektórych postępowaniach przed sądem hrabstwa sąd może swobodnie decydować o wysokości kosztów.

Zasadniczo wyłącznie strona postępowania może zostać zwolniona z kosztów lub nimi obciążona. Powód ponosi koszty powstałe z tytułu jego roszczenia (np. koszty przesłuchań świadków, koszty podróży, koszty opinii biegłych) w toku postępowania. Jeżeli powód jednak wygra sprawę, może dochodzić zwrotu tych kosztów.

Należy podkreślić, że w postępowaniach w sprawie drobnych roszczeń sąd zwolni stronę postępowania z kosztów wyłącznie wtedy, gdy wykazane zostanie nieuzasadnione zachowanie jednej ze stron.

Za wykonywanie postanowień sądu w sprawach cywilnych w celu odzyskania należności pieniężnych, ruchomości lub nieruchomości w Irlandii Północnej odpowiada Urząd ds. Wykonywania Orzeczeń Sądowych (Enforcement of Judgments Office) Usługi Urzędu ds. Wykonywania Orzeczeń Sądowych są odpłatne. Więcej informacji na temat Urzędu ds. Wykonywania Orzeczeń Sądowych można znaleźć na stronie internetowej Służby Sądów i Trybunałów Irlandii Północnej i w arkuszu informacyjnym dotyczącym procedur służących wykonaniu orzeczenia.

Wysokość honorarium adwokackiego jest zależna od ustaleń dokonanych między prawnikiem a jego klientem. Czasami konieczne jest wpłacenie zaliczki. W innych przypadkach opłaty można uiścić w całości po zakończeniu postępowania.

11 Czy można zwrócić się o pomoc prawną?

W Irlandii Północnej istnieje państwowy system umożliwiający pokrycie kosztów prawnych ze środków publicznych (system pomocy prawnej).

System ten nie obejmuje jednak niektórych rodzajów postępowań (np. postępowań o zniesławienie) oraz przeprowadza się ocenę sytuacji finansowej i zasadności sprawy.

Pomoc prawna nie obejmuje kosztów poniesionych przed jej przyznaniem.

Więcej informacji na temat pomocy prawnej znajduje się na podstronach dotyczących pomocy prawnej oraz na stronie internetowej Towarzystwa Prawniczego Irlandii Północnej.

12 Od którego momentu powództwo uznaje się oficjalnie za wytoczone? Czy można otrzymać od organów potwierdzenie, że sprawa została wniesiona do sądu w prawidłowy sposób?

Do celów obliczenia upływu terminu przedawnienia wszczęcie postępowania następuje z chwilą wydania pozwu w sprawie drobnego roszczenia, pisma zwanego *civil bill* lub wezwania do stawienia się przed sądem.

Jeżeli w przepisach określono wzór pisma, ewentualne odstępstwo od tego wzoru, które nie ma wpływu na istotę pisma lub nie ma na celu wprowadzenia w błąd, nie powoduje nieważności takiego pisma i taki brak formalny można uzupełnić.

13 Czy można uzyskać dokładne informacje na temat terminów dalszych etapów postępowania (takich jak termin stawiennictwa w sądzie)?

Postępowanie sądowe podlega różnym terminom, a pracownicy sądowi nie będą zawiadamiać o poszczególnych etapach postępowania, chociaż mogą udzielać odpowiedzi na szczegółowe pytania w tym zakresie.

W Wysokim Trybunale powód rejestruje sprawę na wokandzie w ciągu 6 tygodni od upływu okresu na wymianę pism procesowych (*close of pleadings*) lub innego terminu określonego przez sąd oraz uiszcza z tego tytułu stosowną opłatę. Powód zawiadamia pozostałe strony postępowania o zarejestrowaniu sprawy na wokandzie. W postępowaniach w przedmiocie szkody na osobie i błędu w sztuce medycznej należy również złożyć oświadczenie

o gotowości (*certificate of readiness*), aby sąd ustalił datę rozprawy lub posiedzenia.

Jeżeli nie złożono ani nie doręczono oświadczenia o stawieniu się przed sądem (*memorandum of appearance*) lub pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew, powód może uzyskać wyrok w trybie sądownoadministracyjnym (choć może zostać wezwany do stawienia się przed urzędnikiem sądowym (*master*) w celu oszacowania poniesionej szkody).

W sądach hrabstwa powód składa oświadczenie o gotowości, jeżeli pozwany doręczył oświadczenie o zamiarze skorzystania z prawa do obrony procesowej (*notice of intention to defend*). Jeżeli powód nie złożył oświadczenia w ciągu 6 miesięcy, strony stawiają się przed sądem, który może wskazać dalszy przebieg postępowania. Jeżeli nie doręczono oświadczenia o zamiarze skorzystania z prawa do obrony procesowej, powód może uzyskać wyrok w trybie sądownoadministracyjnym (choć może zostać wezwany do stawienia się przed sędzią rejonowym w celu oszacowania poniesionej szkody).

W postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń pozwany ma określony termin na złożenie odpowiedzi na pozew (*return date*), który upływa zwykle po 21 dniach od dnia złożenia pozwu w sekretariacie sądu. Jeżeli pozwany złoży zawiadomienie o sporze (*notice of dispute*), sprawa zostanie przekazana sędziemu do rozpoznania na rozprawie. Jeżeli pozwany nie złoży zawiadomienia o sporze, powód może uzyskać wyrok w trybie sądownoadministracyjnym (choć może zostać wezwany do stawienia się przed sędzią w celu oceny oszacowania szkody).

Powiązane strony

[Służba Sądów i Trybunałów Irlandii Północnej](#)

[Biuro Usług Prawnych w Irlandii Północnej](#)

■ Ostatnia aktualizacja: 27/09/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.